

РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Останні 10 років проєктний менеджмент є визнаним механізмом регіонального розвитку та широко застосовується на місцевому рівні управління у розвинутих країнах. Отже, проєктна діяльність є вкрай актуальним складником діяльності органів місцевого самоврядування (ОМС) в Україні, що сприятиме підвищенню економічного розвитку та покращенню якості суспільного життя на відповідній території.

У публікаціях у вітчизняній науковій спільноті застосування проєктного підходу розглянуто стосовно різних галузей, у тому числі й стосовно державного управління й місцевого самоврядування. Так Воробей В., Кравчук К., Крижанівський В., Поліковська Ю. характеризують проєктну діяльність як інструмент економічного розвитку територій цілеспрямованістю, конкретизацією та послідовністю завдань проєкту [1]. Полянська А., Дрогомирецький В. розглядають проєктний менеджмент як інструмент міжнародного партнерства в забезпеченні розвитку територій в межах стратегічного управління [2]. Дурман О. підкреслює значення проєктного підходу у державному управлінні задля забезпечення взаємодій та гнучкої організаційної структури органів виконавчої влади та місцевого самоврядування [3]. Як інструмент покращення взаємодії та підвищення професійності діяльності членів громади проєктний підхід розглянуто у праці Удода Є. [4]. Створення у громадах передумов для реалізації проєктного підходу у рамках децентралізації висвітлено у праці Полянської А. та Запухляк І. [5].

Проте за результатами опитування представників територіальних громад у 2020-2021 році у межах програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) встановлено, що найменше 84% громад в минулому не мали досвіду проєктного менеджменту, 20% опитаних громад не здійснювало проєктну діяльність взагалі, а у 62% громад такою роботою займається голова або ініціативні співробітники [5]. Аналіз в межах цієї програми виявив такі головні проблеми впровадження проєктного менеджменту у громадах:

1. Недостатня увага органами місцевого самоврядування до проєктного підходу як інструменту для розвитку громади, що призводить до втрачених можливостей, які надає застосування проєктно-орієнтованого підходу в управлінні громадою

2. Наявність викликів щодо інституціоналізації проєктного підходу в громаді, що має прояв у недостатній підтримці проєктних менеджерів зі сторони керівництва, відсутності чіткого визначення та розподілу їхніх

обов'язків, а також перевантажені, відсутності заохочення та розчарування фахівців щодо недосяжності очікуваних результатів.

3. Брак навичок проєктних менеджерів та команд в громадах, а саме: недостатня сформованість навичок стратегічного мислення, що має прояв у відсутності розуміння використання досягнень невеликих проєктів для вирішення більшої проблеми; низький рівень розвитку навичок взаємодії та комунікації між собою у команді, з громадськістю, з міжнародними партнерами; технічні труднощі (низький рівень комп'ютерної грамотності, володіння англійською мовою, інноваційного мислення тощо) [5].

Для вирішення блоку проблем третьої групи важливим є налагодження взаємодії між закладами вищої освіти (ЗВО) та територіальними громадами. На базі ЗВО може проводитися як навчання подавачів проєктів для підвищення якості проєктних заявок у межах короткострокових спеціалізованих курсів, так і навчання проєктних менеджерів в межах освітніх програм.

Вирішенню проблем першого та другого блоку сприяло б введення вимоги для керівників ОМС щодо обов'язкової наявності вищої освіти за другим (магістерським) рівнем за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», як це зроблено для державних службовців. паралельним кроком має бути врахування експертною комісією при позитивній акредитації освітніх програм зазначеної спеціальності обов'язкової наявності дисциплін з проєктного менеджменту.

Список використаних джерел:

1. Воробей В., Кравчук К., Крижанівський В., Поліковська Ю. Інструменти економічного розвитку територій (2017). PPV Knowledge Networks. URL : <https://bit.ly/370WTAY> (дата звернення 26.10.2023).
2. Полянська А. С., Дрогомирецький В. Г. Проєктна діяльність як інструмент міжнародного партнерства у забезпеченні розвитку територій. Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем : VI міжн. наук.-практ. конф., 11–13 жовтня 2017 р. Івано-Франківськ, 2017. С. 152–155.
3. Дурман О. Л. Використання проєктного менеджменту в діяльності органів місцевого самоврядування. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2020. № 3 (74). С. 140–147.
4. Удод Є. Г. Проєктний підхід щодо підсилення спроможності територіальних громад в умовах децентралізації. Аспекти публічного управління. 2015. № 4. С. 6–13. URL : <https://bit.ly/3ePf2WH> (дата звернення 26.10.2023).
5. Полянська А. С., Запухляк І. Б. Проєктна діяльність як інструмент розвитку територіальних громад. *Університетські записки*. 2021. №1 (79). С. 160 – 170. DOI 10.37491/UNZ.79.15
6. Савісько М., Гацко В. Проєктний підхід в громадах рекомендації для керівництва громади та працівників проєктних відділів. Київ, 2023. <https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/09/Rekomendatsii---dlya-gromad.-Proyektanii---pidhid.pdf> (дата звернення 26.10.2023).